

## *Литература*

1. Хэмел Г. Будущее менеджмента / Пер. с англ. — 2009. — 327 с.
2. Котлер Ф., Каслионе Д. Хаотика (Управление и маркетинг в эпоху турбулентности) / Пер. с англ. — 2009. — 206 с.
3. Тапскотт Д., Вильямс Э. Викиномика: как массовое сотрудничество изменяет все / Пер. с англ. — 2009. — 344 с.

*А. В. Зеленський*, асистент кафедри фінансів і кредиту,  
Подільський державний аграрно-технічний університет,  
вул. Шевченка 13, м. Кам'янець-Подільський,  
Хмельницька обл., Україна, 32300  
e-mail: Andrew20@meta.ua

## **ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ**

Найважливіша проблема будь-якого українського підприємства, що працює в ринкових умовах, — це проблема його виживання і забезпечення безупинного розвитку. Ефективне вирішення цієї проблеми полягає у створенні і реалізації конкурентних переваг, що значною мірою можуть бути досягнуті на основі правильно розробленої й ефективної стратегії розвитку підприємства.

Проблеми стратегічного розвитку підприємств аграрного сектору досліджували такі науковці, як Саблук П. Г. [1], Завадський Й. С. [2], Гудзинський О. Д., [3], Андрійчук В. Г. [4], та ін.

Вся діяльність аграрних підприємств мусить обов'язково базуватися на точному і вивіреному знанні потреб цільового ринку і споживчого попиту, оцінці та врахуванні умов виробництва в найближчий час і на перспективу. Формування стратегії розвитку аграрних підприємств повинно ґрунтуватися на: забезпеченні перманентного підвищення якості продукції, її привабливості для споживача; оптимізації пропозиції товарів і доступних споживачеві цін; створенні ефективної збутової мережі на основі стабільних контактів з посередницькими торговими фірмами та агенціями; врахування національних особливостей та специфіки запитів споживачів у різних регіонах.

У світовій практиці виокремлюють три основних види стратегій розвитку підприємства, кожний з яких повністю обґрунтований специфікою виробництва: 1) стратегія зростання (розвитку)

відображає намір підприємства збільшувати обсяги продажу, прибутку, капіталовкладень; 2) стратегія стабілізації (сталості) характеризує прагнення підприємства зберегти досягнуті обсяги виробництва в умовах суттєвої нестабільності обсягів продажу і прибутку; 3) стратегія виживання — оборонна стратегія в умовах глибокої кризи діяльності підприємства.

Для українських аграрних підприємств бажано застосувати стратегію зростання, хоча більшість підприємств використовують стратегію виживання.

Стратегію розвитку можна реалізувати на основі аналізу таких можливостей: інтенсивного розвитку, або інтенсифікації зусиль підприємства в межах його діяльності; інтеграційного розвитку, або розширення діяльності підприємства через контроль чи приєднання до нього інших підприємств; диверсифікації, або розширення сфер діяльності підприємства на ринках нових товарів за межами галузі.

Для здійснення запропонованої стратегії необхідні додаткові вкладення в розвиток перспективних галузей виробництва, завоювання більшої частки ринку, повніше використання державної підтримки, використання засобів формування попиту і стимулювання збуту, застосування передових досягнень у техніці, технології, організації управління та маркетингу.

З метою оптимізації фінансового стану підприємств, що є необхідним для реалізації завдань стратегічного управління, необхідно розробити систему моніторингу поточної фінансової діяльності, основною метою якої є своєчасне визначення фактичних результатів фінансової діяльності від передбачених, що викликають погіршення фінансового стану підприємства; визначення причин цих відхилень та розробка заходів із коригування, нормалізації та підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства. Для покращення діяльності аграрних підприємств пропонується створювати відділи системного програмування для стратегічного планування діяльності.

Основними шляхами стратегічного розвитку сільськогосподарських підприємств має бути: науково обґрунтована система ведення господарства відповідно до природно-кліматичних та економічних умов з урахуванням розвитку на перспективу; створення міцної матеріально-технічної бази відповідно до обсягу і структури виробництва продукції, системи машин для забезпечення комплексної механізації виробничих процесів, переведення виробництва продукції на промислову основу; розроблення раціональної системи хімізації у рільництві; селекція і насінництво,

виведення нових і поліпшених районованих сортів культур, проведення робіт для одержання високоякісного насіння сільськогосподарських культур; впровадження науково-обґрунтованих систем землеробства; усунення або максимальне зменшення витрат при збиранні врожаю, транспортуванні, зберіганні, переробці та реалізації продукції; спеціалізація сільськогосподарського виробництва як умова концентрації фінансово-матеріальних і трудових ресурсів на виробництві основних видів продукції; створення інформаційно-обчислювальної системи планування, обліку, звітності та оперативного управління виробництвом на базі сучасної комп'ютеризації.

### *Література*

1. *Саблук П. Г.* Основні напрями розробки стратегічного розвитку АПК в Україні / П. Г. Саблук // Економіка АПК. — 2004. — № 12. — С. 3—15.
2. *Завадський Й. С.* Управління сільськогосподарським виробництвом у системі АПК: підручник / Й. С. Завадський. — К.: Вища школа, 1992. — 367 с.
3. *Гудзинський О. Д.* Менеджмент у системі агробізнесу. Навчальний посібник / О. Д. Гудзинський. — К.: Урожай, 1994. — 237 с.
4. *Андрійчук В.* Менеджмент: прийняття рішень і ризик / В. Андрійчук, Л. Бауер. — К.: КНЕУ, 1998. — 314 с.
5. *Терещенко В. К.* Формування ринкового механізму в аграрному секторі АПК / В. К. Терещенко // Економіка України. — 2003. — № 4. — С. 13—15.

*А.С. Іванова*, асистент кафедри стратегії підприємств,  
Державний вищий навчальний заклад  
«Київський національний економічний  
університет імені Вадима Гетьмана»,  
пр. Перемоги 54/1, ауд. 243, м. Київ, Україна, 03680,  
e-mail: allaserg.ivanova@gmail.com

### **ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВЕРСТАТОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА УПРАВЛІННЯ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯМ**

У сучасний період в економічній науці набув поширення потенційний підхід до досліджень, який дає непогані результати. Наявні на підприємстві ресурси розглядаються як потенціал. Управління потенціалом підприємства є визначальною умовою його ефективного функціонування в сучасних умовах.